

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
2018

Μια ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για την καταπολέμηση των εγκλημάτων τρομοκρατίας

#SOTEU

12 Σεπτεμβρίου 2018

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει επίσης να είναι πιο ισχυρή στη μάχη για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Τα τελευταία τρία χρόνια έχουμε σημειώσει πραγματική πρόοδο. Όμως ακόμα δεν διαθέτουμε τα μέσα που θα μας επιτρέψουν να ενεργούμε με ταχύτητα σε περίπτωση διασυνοριακών τρομοκρατικών απειλών. (...) Θεωρώ επίσης ότι είναι βάσιμη η ανάθεση στον νέο Ευρωπαϊό Εισαγγελέα της δίωξης του διασυνοριακού εγκλήματος που σχετίζεται με την τρομοκρατία.»

Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, 13 Σεπτεμβρίου 2017

Η ασφάλεια αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα ζήτημα για τους Ευρωπαίους. Τα τελευταία τρία χρόνια, η Επιτροπή έχει λάβει μια σειρά από σημαντικές πρωτοβουλίες με στόχο την ενίσχυση της νομοθεσίας για την ασφάλεια σε ολόκληρη την ΕΕ. Έχουμε παρεμποδίσει την πρόσβαση των τρομοκρατών σε μέσα τέλεσης επιθέσεων και έχουμε λάβει μέτρα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, την προστασία των Ευρωπαίων στο διαδίκτυο και την καλύτερη διαχείριση των συνόρων μας.

Δεδομένου ότι οι απειλές για την ασφάλεια αποκτούν ολοένα περισσότερο διασυνοριακό χαρακτήρα, η Ευρώπη οφείλει να συγκεντρώσει πόρους για την πιο αποτελεσματική καταπολέμηση των εγκλημάτων τρομοκρατίας. Με την ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα διασφαλίζεται ότι κανένας τρομοκράτης ή εγκληματίας δεν θα μπορεί να ξεγλιστρήσει.

Σύνδεση των κερματισμένων ερευνών

Το πρόβλημα σήμερα: Ένας πυρήνας τζιχαντιστών τρομοκρατών διατηρεί πράκτορες σε διάφορες χώρες της ΕΕ. Οι τρομοκράτες δεν επικοινωνούν μεταξύ τους και λαμβάνουν οδηγίες μόνο μέσω κρυπτογραφημένων μηνυμάτων. Όλοι έχουν να εκτελέσουν διαφορετικά καθήκοντα, όπως η απόκτηση πλαστών εγγράφων ταυτότητας (χώρα Α), η αγορά χημικών (χώρα Β) και ούτω καθεξής, ενώ ο επικεφαλής των επιχειρήσεων δρα από τρίτη χώρα.

Οι αρχές στη χώρα Α διαπιστώνουν την έκδοση πλαστών εγγράφων με στοιχεία ανύπαρκτων προσώπων και συλλαμβάνουν τον ύποπτο. Δεν γνωρίζουν ότι τα εν λόγω έγγραφα προορίζονται για τρομοκρατικό πυρήνα και ασκούν δίωξη κατά του δράστη για απλή απάτη σχετικά με έγγραφα.

Οι αρχές στη χώρα Β εντοπίζουν το μέλος του πυρήνα, το οποίο αγόρασε υπερβολικά μεγάλη ποσότητα φυτοφαρμάκων με σκοπό την κατασκευή βόμβας. Τον συλλαμβάνουν και ασκούν σε βάρος του δίωξη στη βάση ότι αποτελεί «μοναχικό λύκο», αγνοώντας την ύπαρξη των λοιπών μελών του πυρήνα.

Αμφότερες οι δίωξεις οδηγούν σε καταδίκες, όχι όμως σε όλες τις περιπτώσεις για εγκλήματα τρομοκρατίας, ενώ δεν αποκαλύπτονται το ευρύτερο δίκτυο και οι δραστηριότητές του.

Η ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα μπορεί:

- ✓ να καθοδηγεί τις έρευνες και τις διώξεις στο επίπεδο της ΕΕ, διασφαλίζοντας έτσι ομοιόμορφη προσέγγιση όσον αφορά τη δίωξη των εγκλημάτων. Αυτό θα είναι εφικτό χάρη στο δίκτυο εντεταλμένων εισαγγελέων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, οι οποίοι θα δραστηριοποιούνται και σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες της ΕΕ σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές,
- ✓ να συνδέει συναφείς υποθέσεις και να ασκεί κοινές διώξεις γι' αυτές,
- ✓ να διατάζει έρευνες,
- ✓ να διασφαλίζει την έγκαιρη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.

Έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών

Το πρόβλημα σήμερα: οι αρχές στη χώρα Α χρησιμοποιούν ειδικές ερευνητικές τεχνικές σε μια υπόθεση τρομοκρατίας που αφορά έναν τρομοκρατικό πυρήνα, για τον οποίο υπάρχουν υποψίες ότι δραστηριοποιείται στις χώρες Α, Β, Γ και Δ.

Οι αρχές στη χώρα Α επιθυμούν να προστατεύσουν την πηγή τους και να διασφαλίσουν ότι οι μέθοδοι μέσω των οποίων συγκέντρωσαν πληροφορίες παραμένουν προστατευμένες. Γι' αυτόν τον λόγο υπάρχουν καθυστερήσεις στην ανταλλαγή πληροφοριών με τις χώρες Β, Γ και Δ και με τη Eurojust (τον οργανισμό της ΕΕ για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού των ποινικών ερευνών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των χωρών της ΕΕ).

Ως εκ τούτου, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος οι τρομοκράτες να πραγματοποιήσουν με επιτυχία ένα τρομοκρατικό έγκλημα στις χώρες Β, Γ και Δ και, στη συνέχεια, να καταφέρουν να κρυφτούν.

Η ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα μπορεί:

- ✓ να καθοδηγεί τις εθνικές αρχές, ώστε να συλλέγουν πληροφορίες με προδραστικό και στοχευμένο τρόπο,
- ✓ να καθοδηγεί τις εθνικές αρχές, ώστε να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τη Eurojust και τη Europol,
- ✓ να διαχειρίζεται ευαίσθητες και εμπιστευτικές πληροφορίες. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα διασφαλίζει την απόλυτη εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που χρησιμοποιεί, καθώς και του τρόπου με τον οποίο συλλέχθηκαν.

Συντονισμένες διασυνοριακές έρευνες

Το πρόβλημα σήμερα: οι αρχές τόσο στη χώρα Α όσο και στη χώρα Β έχουν αντιληφθεί τις ύποπτες δραστηριότητες δύο τρομοκρατικών πυρήνων που δραστηριοποιούνται στις χώρες τους. Οι πυρήνες αυτοί φαίνεται να σχεδιάζουν από κοινού μια τρομοκρατική επίθεση στη χώρα Α.

Οι αρχές της χώρας Α αποφασίζουν να οργανώσουν κατ' οίκον έρευνες και χρησιμοποιούν την αστυνομία γι' αυτόν τον σκοπό.

Οι αρχές της χώρας Β σκοπεύουν να κάνουν το ίδιο ταυτόχρονα, αλλά —εξαιτίας άλλων προτεραιοτήτων ή απλά λόγω έλλειψης πόρων— οι κατ' οίκον έρευνες πραγματοποιούνται αργότερα απ' ό,τι στη χώρα Α, γεγονός που δίνει στα μέλη του πυρήνα τη δυνατότητα να κρυφτούν.

Ως εκ τούτου, εξαρθρώνεται μέρος μόνο ενός ευρύτερου δικτύου και ο κίνδυνος τρομοκρατικής επίθεσης εξακολουθεί να υφίσταται.

Η ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα μπορεί:

- ✓ να διευθύνει κεντρικά έρευνες σε πολλές χώρες. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα μπορεί να καθοδηγεί τις εθνικές αρχές με σκοπό τον συντονισμό των αστυνομικών ερευνών, καθιστώντας για παράδειγμα δυνατή την ταχεία δέσμευση και κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων και την παραγγελία συλλήψεων σε ολόκληρη την ΕΕ,
- ✓ να παρέχει εγκαίρως σε όλες τις εμπλεκόμενες αρχές τις πληροφορίες που χρειάζονται,
- ✓ να εξασφαλίζει τη συνεκτική και αποτελεσματική δίωξη των εγκλημάτων τρομοκρατίας, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα όλων των οικείων χωρών της ΕΕ, καθώς και της Ένωσης στο σύνολό της,
- ✓ να επιλύει τα ζητήματα δικαιοδοσίας βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Αυτό θα βοηθά ώστε να αποφασίζεται σε ποιο δικαστήριο πρέπει να παραπεμφθεί η εκάστοτε υπόθεση.

Παράδειγμα ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ υπόθεσης

Στη **χώρα Α** βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα για υπόθεση **χρηματοδότησης της τρομοκρατίας**. Ενώ οι αρχές της χώρας αυτής έχουν σαφείς ενδείξεις ότι τα υπό έρευνα πρόσωπα χρηματοδοτούν την τρομοκρατία, δεν γνωρίζουν πού ακριβώς χρησιμοποιούνται τελικά τα χρήματα.

Στη **χώρα Β** βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα για πράξεις που πιθανολογείται ότι αποτελούν **προπαρασκευαστικές πράξεις για τη διεξαγωγή τρομοκρατικής επίθεσης**, όπως η προμήθεια υλικών για την κατασκευή «βρόμικης βόμβας».

Στη **χώρα Γ** πραγματοποιείται έρευνα σχετικά μ' έναν ιστότοπο που περιλαμβάνει **τρομοκρατική προπαγάνδα**. Οι αρχές υποπτεύονται ότι ορισμένα, μη ελεύθερα προσβάσιμα στο κοινό τμήματα του ιστότοπου χρησιμοποιούνται επίσης για επικοινωνία μεταξύ των μελών μιας ομάδας τρομοκρατών.

Καμία από τις παραπάνω χώρες δεν έχει ακόμη ζητήσει τη βοήθεια της Europol ή της Eurojust, διότι θεωρούν ότι οι έρευνές τους έχουν κατά κύριο λόγο εθνικό χαρακτήρα.

Μόνο όταν η υπόθεση τεθεί υπόψη της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας μέσω του Ευρωπαϊού εντεταλμένου εισαγγελέα που συμμετέχει στην έρευνα στη χώρα Α, **διαπιστώνεται η σύνδεση μεταξύ αυτών των υποθέσεων:** η χρηματοδότηση που αποτελεί αντικείμενο έρευνας στη χώρα Α κατευθύνεται προς τις δραστηριότητες της ομάδας που κατασκευάζει τη «βρόμικη βόμβα» στη χώρα Β, ενώ διαπιστώνεται και ότι οι ομάδες αυτές επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω του ιστότοπου που ερευνάται στη χώρα Γ.

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να διασφαλίσει ότι τα μέτρα έρευνας που απαιτούνται για να επιτευχθεί πρόσβαση στα αρχεία καταγραφής του ιστότοπου στη χώρα Γ θα εκτελεστούν ταυτόχρονα με τη σύλληψη των μελών της ομάδας χρηματοδοτών στη χώρα Α και της ομάδας που προετοιμάζει την επίθεση στη χώρα Β, ούτως ώστε να μην έχουν την ευκαιρία να αλλοιώσουν τα αποδεικτικά στοιχεία.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι ύποπτοι τρομοκρατίας μπορούν να συλληφθούν ταυτόχρονα και τα αναγκαία περαιτέρω μέτρα έρευνας μπορούν να συντονιστούν και να εκτελεστούν από έναν φορέα. Μ' αυτόν τον τρόπο θα διασφαλίζεται επίσης ότι δεν θα προκύψουν συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

